

MAYOTTEKO PAPERGABEAK: CHIDO ZIKLOIAREN BIKTIMA IKUSEZINAK

Gurera ekarri dugu Achille Mbenbe politologo kamerundarraren "nekropolitika" terminoa.

Heriotzaren prismatik begiraten die herritartasunari eta botereari, eta argi uzten digu pertsona multzo batzuen biziak gutxietsiak, balio gabekoak eta beraz, lasai asko desagertu daitezkeenak direla. Botereak –eta agintariek– bizitzetan nola eragiten duten ari da aztertzen. Hortik begiratu diogu *Chido* zikloiaren biharamunari. Ofizialki, "berrogei bat" hildako izanik ere, errealitatean "milaka edo dozenaka milaka" izan direlako. Nekropolitikak dakarren irakurketagiltzei esker bakarrik ulertu daiteke alde hori: frantses herritartasuna dutenak kontatu dituzte, atzerritarrak ez. Dena den, aitzinetik ere ez zituzten kontsideratzen txaboletan bizirautez zebiltzan papergabeak. Hori da nekropolitika, Frantziako Estatuak daramana.

JENOFA BERHOKOIRIGOIN

Bi hilabete pasa dira *Chido* zikloiak Mayotte irla zeharkatu zuenetik. 220 km/orduko haize-boladekin, azken 90 urteetan ikusi gabeko zikloirik bortitzena izan dute, guneka guzia eramanik bere zurrumbiloan. Ofizialki, "berrogei batek" dute bizia galdu, baina egiazki, "milaka edo dozenaka mila" dira. Nolaz egon daiteke horrelako aldea? Nekropolitikaren adibiderik ezin hobea dugu hor. Achille Mbenbe ikerlari eta politologo kamerundarrak 2003an zabalduko terminoa da nekropolitikarena: heriotzaren prismatik begiraten die herritartasunari eta botereari, azaltzeko pertsona multzo batzuen biziak –bere artikuluan, pertsona arrazializatuenak– gutxietsiak eta balio gabekoak direla, hots, hilda ere faltan botako ez genituzkeenak.

Chido-ren desmasian hildako papergabeak ez dituzte zenbatu ahal izan, frantses herritartasunaren pean erroldaturikoak bakarrik kontuan hartu dituzte. Mayotten bizi direnen herena da papergabea, 100.000 eta 200.000 artean. Mayotte irla Indiako Ozeanoan kokatua da, Madagaskar eta Mozanbike artean, eta Frantziako Metropolitik 8.000 kilometroetara izanikan ere Frantziako Estatuaren parte da.

Iragan kolonialak eta neokolonialismoak ondorioztaturiko pobrezia dela eta, bizi baldintza hobeen esperoan, ez da harriagarria hurbil-hurbil duten "Frantzia" horretara joan nahia. Mayotteko Barne Produktu Gordina (BPG) Komoreak osatzen duten inguruko hiru irletakoa baino 13 aldiz handiagoa da, eta Madagaskarrekoa baino 25 aldiz handiagoa.

Hori bai, 1841ean kolonizaturiko lurpuska hori Pariseko begiradatik bigarren mailakoa gelditzen da –nekropolitikaz hitz egin dezakegu hor ere–: BPG Frantziako Metropolian baino 3,5 aldiz apalagoa da eta %77 dira pobrezia langaren pean bizi. Baina auzo-irlan daukatena baino hobea izanik, nahiago bertaratu. "Mayotteko komoretarrei dagokienez, niretzat zaila da 'migratzaile atzerritarrez' hitz egitea. Herri bakarra dago. Herritar horiek, Mayotten, Anjuanen edo Komore Handian sortuak izanikan ere, hizkuntza bera partekatzen dute, erlijio bera, ahaidetasunaren ikuskera bera dute, elkarren artean ezkontzen segitzen dute. Ezerk ez ditu bereizten, ez bada lurralde horretako batzuk frantses herritartasunaren pean batzen direla eta besteak ez", dio Sophie Blanchy etnologoak. Gaur egungo egoe-

ra ezin daiteke ulertu Frantziaren iragan kolonizatzailea kontuan hartzen ez bada. 1841ean Mayotte kolonizatu zuen, eta 1886an inguruko hiru irlak –Anjuan, Komore Handiak eta Moheli–. Lauak elkartu zituzten "Mayotte eta dependentsiak" izena jarrita koloniari. Ordura arte, alta, irla bakoitza independente zen, bakoitzak zuen bere sultan propioa, eta modu baketsuan zein elkarri gerra eginda aitzina zihoazen. Mayotte hartuko zuten hiriburutzat, eta kolonoekin harremanean, lekuko burgesia bat garatuko zen bertan. 1960ko hamarkadan abiatuko zen Afrikako kolonien deskolonizazioa. Komoreetan, haatik, ez.

1974KO ERREFERENDUMA, LEGEDIAREN GAINETIK PASATA

1974an antolatu zuen Parisek independentziari buruzko erreferenduma. Argiki hitz egin zuten emaitzek: komoretarren %95ak independentziaren alde egin zuen. Baina Mayotteko %63ak Frantziaren barne egoitearen alde eginik, NBEren legediaren gainetik pasa eta Mayotte bere menpe atxiki zuen Parisek, beste hiruei independentzia itzulirik. NBEk dio kolonia ohien mugak errespetatu behar direla independentzia

AP

PAPERGABEEI ATEAK HETSIRIK

Mayotten %77 dira pobrezia- langaren pean bizi, eta aterpeen %38 dira txabolak. *Chido* zikloiak guzia suntsitu zien iragan abenduaren 5ean, milaka hildako eraginda. Orain, berreraikuntzak baino garrantzia gehiago du migrazioaren kudeaketak, Frantziako Estatu agintarien ikuspegitik. Are gehiago gogortu nahi diete frantses herritartasuna lortzeko bidea.

itzultzerakoan. Mayotte bereizteagatik, hoguei bat aldiz kondentatua izan da Frantziako Gobernuak. Bisa bati baldintzatu zituzten Mayotteko egonaldiak 1995ean: Geografikoki eta kulturalki hurbil diren komoretarren artean muga bat jarri eta gainera, Mayotteko senideei ala lagunei bisita egitera etorritakoa "klandestino" bihurtu zuten egun batetik bestera.

Chido zikloia- ren biharamun hone- tan, berreraikuntzaz ez, immigrazioa- ren kudeaketaz du axola Parisek. Eskuin muturraren erretorika bereganaturik, "immigrazioak gaina harturik" duela ber- rretsi egin du François Bayrou Lehen mi- nistroak. Agiri bat zabaldu dute Barne ministro Bruno Retailleauk, Itsasoz ha- raindikoko ministro Manuel Vallsek eta Ar- madaren ministro Sébastien Lecornuk: "Migrazioari buruzko fermutasunik gabe, harearen gainean berreraikiko genuke Mayotte". Hildakoe- kiko eta doluan direne-

nekiko errespetu eta begirune eza jasan- gaitza deke komoretarrentzat.

HERRITARTASUNAREN LORPENA, GOGORRAGO MAYOTTEN

Frantziako Estatuan sortzeak frantses her- rritartasuna dakar 18 urterekin. Sorlekua- ren arabera herri- tartasuna bermatzen duela Frantziako Konstituzioak. Bada, 2018ko irailaren 10eko legeak eskubidea mugatu zien Mayotten sorturikoei: herri- tartasuna dute, baldin eta bi gurasoetari- ko bat behintzat egoera erregularrean bada aitzineko hiru hilabeteetan. Are gogorra- ren aitzineko hamabi hilabeteetan bi gura- soak erregularitasunean izatea nahi dute.

Nekropolitikaren barne da legediaren aitzineko mailakatze hori ere. 2014az geroztik, bakarrik Mayottentzat balio dute egonaldi- baimenek -beste departa- mentuetarako sarrera debekatua zaie-.

Nicolas Roinsard soziologoak argi- ki dio: "Barne- muga bat jartzen du estatuak -bizi daitezkeen- herritarren eta -hil beharreko- ez- herritarren artean".

Giroa okaztagarria da irlan: bakar batzuek, baina estatuaren konplizita- tearekin, berenganaturik dutelako nekro- politika. Badabilta Atzeritarren Bulegoaren sarrera okupatzen, erregu- larizazio eskaerak blokeatzeko gisan. Pentsa, iaz bizpahiru hilabetez irekita atxiki ahal izan zituzten bulegoak. Etor- kinak laguntzen dabilen Cimade elkar- tearen egunerokoa ere dute zapuzten.

Erregularizazio prozesua etenik, zen- bat mila dira "klandestino" bihurtu? Eta horietarik zenbat eraman zituen *Chido*- k? Biharamunean jakin da, zikloia- ren abisua- ren berri ukanda ere, txabolan gelditu zirela, kanporaketaz beldur, babesgune- tarako deia zepo bat zela pentsaturik. Nekro- politika gobernatzeko du Mayotte. ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia

T. 943 420 624

zinkunegioptika.com

